

ОКРЕМА ДУМКА

судді Конституційного Суду України Литвинова О.М. стосовно Ухвали Першого сенату Конституційного Суду України про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Куяна Михайла Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу третього пункту 9 розділу „Прикінцеві положення“ Закону України „Про Державний бюджет України на 2015 рік“, частини другої статті 8 Закону України „Про оплату праці“, Постанови Кабінету Міністрів України „Про упорядкування структури та умов оплати праці працівників органів прокуратури“

Перший сенат Конституційного Суду України 13 червня 2018 року постановив Ухвалу № 20-у(І)/2018 (далі – Ухвала), якою відмовив у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Куяна Михайла Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу третього пункту 9 розділу „Прикінцеві положення“ Закону України „Про Державний бюджет України на 2015 рік“ від 28 грудня 2014 року № 80–VIII, частини другої статті 8 Закону України „Про оплату праці“ від 24 березня 1995 року № 108/95–ВР, Постанови Кабінету Міністрів України „Про упорядкування структури та умов оплати праці працівників органів прокуратури“ від 31 травня 2012 року № 505 на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Підтримуючи резолютивну частину Ухвали, вважаю за необхідне на підставі статті 93 Закону України „Про Конституційний Суд України“ викласти окрему думку щодо серйозного концептуального недоліку її аргументації.

1. В абзаці четвертому пункту 2 мотивувальної частини Ухвали Перший сенат Конституційного Суду України зазначив таке: „Відповідно до статті 151¹ Конституції України, пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“ особа, яка звертається до Конституційного Суду України, повинна не лише зазначити, а й аргументовано довести, як саме оспорюваний закон (його окремі положення), який був застосований в

остаточному судовому рішенні в її справі, порушує її гарантоване Конституцією України право“.

Згідно з частиною першою статті 92 Закону України „Про Конституційний Суд України“ юридична позиція Конституційного Суду України може міститися, зокрема, в ухвалах про відмову у відкритті конституційного провадження у справі, постановлених, у тому числі, сенатом Конституційного Суду України. У зв'язку з цим висновок Першого сенату Конституційного Суду України, викладений в абзаці четвертому пункту 2 мотивувальної частини Ухвали, слід вважати юридичною позицією Конституційного Суду України.

Дотримуюся думки, що наведена юридична позиція, по суті, є тлумаченням положень пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, шляхом якого впроваджено нову вимогу до змісту конституційної скарги, а релевантні положення цієї законодавчої норми прийняті не у розвиток Конституції України, зокрема її статті 151¹, яка не містить вимог до форми і змісту конституційної скарги.

2. Відповідно до пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційній скарзі зазначається, зокрема, обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону.

Аналіз названих законодавчих положень дає підстави стверджувати, що в них ідеться про необхідність вказати конституційне право людини, яке, на суб'єктивне переконання автора клопотання, зазнало порушення внаслідок застосування закону. При цьому ці положення жодним чином не можуть трактуватися як такі, що покладають на особу, яка звертається до Конституційного Суду України, обов'язок „аргументовано довести, як саме оспорюваний закон (його окремі положення), який був застосований в остаточному судовому рішенні в її справі, порушує її гарантоване

Конституцією України право“, оскільки це суперечить змісту пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Таким чином, юридичною позицією Першого сенату Конституційного Суду України, викладеною в абзаці четвертому пункту 2 мотивувальної частини Ухвали, встановлено не передбачену Законом України „Про Конституційний Суд України“ нову вимогу до змісту конституційної скарги.

3. За статтею 151¹ Конституції України Конституційний Суд України вирішує питання про відповідність Конституції України (конституційність) закону України за конституційною скаргою особи, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України суперечить Конституції України; конституційна скарга може бути подана в разі, якщо всі інші національні засоби юридичного захисту вичерпано.

Із дослідження зазначеної конституційної норми вбачається, що в ній визначено таку вимогу до змісту конституційної скарги, як наявність тверджень особи про невідповідність Конституції України (неконституційність) закону України, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі. У цьому контексті цілком логічним продовженням вказаної конституційної вимоги видається передбачене пунктом 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“ положення стосовно потреби у наведенні обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень).

Однак положення, закріплені цією ж законодавчою нормою, стосовно необхідності зазначити в конституційній скарзі те, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону, не впливають з приписів статті 151¹ Конституції України. Тобто, якщо слідувати названій нормі Основного Закону України, особа, яка звертається до Конституційного Суду України, повинна навести обґрунтовані твердження щодо неконституційності оспорюваного закону України (його окремих положень) із

зазначенням порушення не лише конституційного права, а й порушення конституційних принципів і гарантій.

Більше того, на підтвердження неузгодженості спірних положень пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“ із положеннями статті 151¹ Конституції України також вказує й те, що в цій законодавчій нормі йдеться про ймовірне порушення конституційного права людини внаслідок застосування закону. Водночас стаття 151¹ Конституції України стосується компетенції Конституційного Суду України вирішувати питання щодо конституційності закону України за конституційною скаргою саме особи, якою у розумінні статті 56 Закону України „Про Конституційний Суд України“ є фізична особа або юридична особа приватного права. Очевидно, що юридична особа приватного права а ріогі не може володіти конституційними правами людини, тому вона в принципі не здатна виконати окресленої вимоги положень пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Отже, законодавчі положення, відповідно до яких у конституційній скарзі зазначається, зокрема, те, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону, прийняті не у розвиток Конституції України та не узгоджуються із приписами її статті 151¹.

Суддя
Конституційного Суду України

О. ЛИТВИНОВ